

KÖRFEZ ÜLKELERİ KATAR

GSYİH (Milyon \$)
200.112

KBGSYİH ( )
141.231

Büyüme Oranı (%)
6,2 %

Nüfus
2.238.000

Yüzölçümü (km2)
11.521

Başkent
Doha

Katar, resmi adıyla Katar Devleti, Arap yarımadasının doğusunda bulunan Basra Körfezi'ne uzanan bir ülkedir. Başkenti ve ülkenin en büyük şehri Doha olup idari olarak ise Doha, Al Wakara, UmmSaid, Al Khor, Medinat Al-Shamal, Al Ruwais, Al Zubara ve Dulhan olmak üzere 9 ilden oluşmaktadır. Katar'ın nüfusu yaklaşık 2.3 milyondur ve bu nüfus çoğunlukla Araplardan oluşmakla beraber, ülkede yüksek oranda Hindistanlı, Pakistanlı ve İranlı da bulunmaktadır. Nüfusun % 77.5'i Müslümandır, % 14'ü Hindu dinlerine ve % 8.5'i de Hristiyanlığa inanmaktadır. Katar'da resmi dil Arapça olmasına rağmen İngilizce de

2. dil olarak yaygın bir şekilde konuşulmaktadır. Ülke nüfusu yaş aralıklarına göre incelendiğinde 0-24 yaş arası genç nüfus toplam nüfusun % 25.9'unu, 25-64 yaş arası yetişkin nüfus % 73.4'ünü ve 65 yaş üzeri yaşlı nüfus % 0.9'unu oluşturmaktadır. Ülkedeki çocuk doğum oranı kadın başına 1.92 çocuktur. Dünya Sağlık Örgütü 2010 verilerine göre Katar'da yıllık kişi başı sağlık harcaması 1.621 \$ ve gayrisafi yurtiçi hasıladan sağlığa ayrılan pay % 2.1'dir.

Katar Devleti mutlak monarşi rejimi ile yönetilen bir emirlik sistemine sahiptir. Eylül 1971'de İngiliz himayesinden kurtularak bağımsızlığına kavuşmuştur. Ülke Temmuz 1970'de yürürlüğe konan Anayasa ile yönetilmektedir. 35 üyeli bir Danışma / Şura Meclisi vardır. Ancak bu meclisin üyeleri ve hükümet bir seçimle değil, Al-Thani Hanedanı üyesi olan Emir'in tayini ile belirlenir. Meclis sınırlı bir yasama yetkisine sahiptir. Emir'in meclisin kabul ettiği yasaları veto etme hakkı vardır. Ülkede herhangi bir siyasi parti bulunmamaktadır.

Katar, Lüksemburg'dan sonra, kişi başına geliri en yüksek sahip ikinci ülkedir. Gayrisafi yurtiçi hasılların (GSYH) bir yüzdesi olarak en çok eğitim yatırımı yapan ülkelerden birisidir.

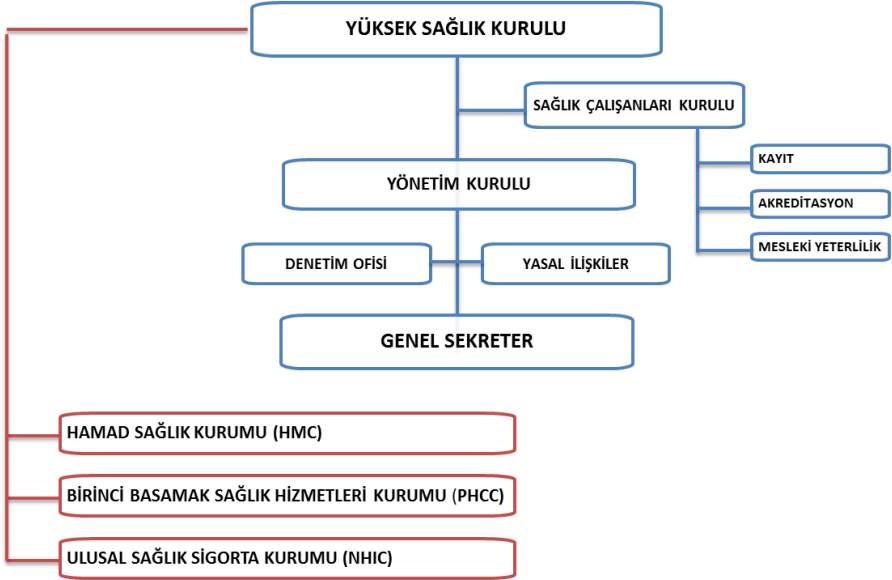
Başkent Doha'da kurulan Eğitim Şehri bu alandaki en önemli yatırımlardan birisidir. Ayrıca anaokulundan liseye kadar eğitim zorunludur. Bu yönü Katar'ı diğer Ortadoğu ülkelerinden ayıran önemli bir özelliğidir. Ülkede elektrik ve su gibi hizmetlerden ücret tahsil edilmediği gibi, ülke vatandaşlarından vergi de alınmamaktadır.

Katar Devleti Sağlık Bakanlığı-Yüksek Sağlık Kurulu (The Supreme Council of Health-SCH)

Katar'da ilk hastane 1957 yılında açılmış olup, sağlık hizmetleri ekonomi ile paralel bir şekilde iyi bir seviyeye gelmiştir. Sağlık sisteminde atılımı sağlayan Katar Yüksek Sağlık Şurası 2005'te emir kararıyla kurulmuştur. Kendinden önceki Ulusal Sağlık Mercii ve Kamu Sağlığı Bakanlığı'nın yerine geçmiştir. Kurul, Emir'in talimatı doğrultusunda ve Katar 2030 Vizyonu çerçevesinde, "Katar Ulusal Sağlık Stratejisi 2011-2016"ni hazırlamakla görevlendirilmiştir. Strateji YSK liderliğinde HMC, PHCC, NHIC ve 50'yi aşkın paydaş ile hazırlanmıştır.

Yüksek Sağlık Şurası'nın diğer bir temel fonksiyonu da standartların karşılandığını ve performans hedeflerine ulaşıldığını teyit etmek için temel bakım, hastane ve diğer kamu ve özel sektör sağlık hizmeti sunucularının sundukları servisin kalite ve etkililiğine yönelik gözetimidir.

Yüksek Sağlık Şurası ülkedeki kamu sağlığının yeterli özeni gördüğünden emin olmak üzerine oynadığı özel bir rolü vardır. Bulaşıcı hastalıkların kontrolüne ilişkin sağlık programlarını denetler ve çevre ve kamu güvenliği desteklerinde diğer temsilcilerle koordinasyonu sağlar.

YSK, Katar'da Sağlık Reformuna yön vermek, Sağlık Sistemini geliştirmek, Katar vatandaşlarının sağlıklarını iyileştirmek için politika ve programlar geliştirmek üzere kurulmuştur. Ülkede halk sağlığına yeterli önem verilmesini sağlamak, halk sağlığı acillerine hazırlıklı olmayı sağlamak gibi özel rolleri de olan YSK, doğrudan herhangi bir sağlık veya tedavi hizmeti sunmamakta, idari olarak ülkenin sağlık sistemini yönetmekte ve sağlığın geliştirilmesi konusunda çalışmalar yürütmektedir.

YSK aynı zamanda birinci ve ikinci basamak, devlet ve özel sağlık kuruluşları sağlık hizmet sunucularının sunmakta oldukları sağlık hizmetlerinin kalite ve etkinliğini, standartlara uygunluğunu da denetlemektedir.

Yüksek Sağlık Kurulu altında şu birimler bulunmaktadır:

- Mevzuat/Yasal İlişkiler
- İletişim ve Medya
- Anlaşmalar ve Satın Alma
- Mali İşler
- İnsan Kaynakları
- Kuruluşlar ve Genel Hizmetler
- Halk Sağlığı
- İlaç ve İlaç Kontrolü
- Tıbbi İlişkiler ve Yurtdışında Tedavi
- Sağlık Finansmanı ve Sigorta
- Sağlık Planlaması ve Değerlendirme
- Sağlık Hizmet Kalitesi ve Hasta Güvenliği
- E-sağlık ve Bilişim

YSK bünyesindeki Katar Sağlık Çalışanları Kurulu (Qatar Council of Health Practitioners-QCHP) Katar'da sunulan sağlık hizmetlerinin denetlenmesi, sağlık kuruluşlarının kayıtları, sağlık çalışanları ve sağlık kuruluşlarının ruhsatlandırılması, bunların yeniden değerlendirilmesi konularında çalışmaktadır.

YSK bünyesindeki Tıbbi Lisans Bölümü (The Medical Licensing Department-MLD) ise hekim, hemşire, diş hekimi, eczacı ve diğer sağlık çalışanlarının izin belgelerinin düzenlenmesinden sorumludur. Bir sağlık çalışanının, her yıl yenilenmesi gereken söz konusu izin belgesi olmadan, bir kuruluşta çalışması yasadışı olup, cezai müeyyidesi bulunmaktadır.

Katar'da Sağlık Sistemi Yapılanması

Katar'da Sağlık Sistemi yapılanması; Sağlık Yüksek Kurulu'na bağlı olarak çalışan · Hamad Sağlık Kurumu (Hamad Medical Corporation-HMC), · Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri (PHC) · Ulusal Sağlık Sigorta Kurumu (National Health Insurance Company-NHIC) olmak üzere 3 temel merkez teşkilat ve sayısı 50'nin üzerindeki hizmet sunum birimlerinden oluşmaktadır.

Hamad Sağlık Kurumu (Hamad Medical Corporation-HMC), 1979 yılında Devletin "Herkes İçin Sağlık" taahhüdü çerçevesinde, kar amacı gütmeyen sağlık hizmeti sunmak üzere kurulan başlıca kurumdur. 3 genel hastane yanında 5 yüksek özellikli hastane ve ülke genelinde birçok klinik ağı yanı sıra 24 birinci basamak sağlık merkezinin yönetiminden sorumlu olan Hamad Sağlık Kurumuna bağlı başlıca hastaneler:

- Hamad Genel Hastanesi

- Hamad Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi
- Al Rumailah Rehabilitasyon Hastanesi
- Kardiyoloji Hastanesi
- Al Khor Genel Hastanesi
- Cuban Genel Hastanesi
- Al Wakrah Genel Hastanesi
- Al Amal Onkoloji Hastanesi (aynı zamanda Ulusal Kanser Araştırma Merkezi)

Hamad Sağlık Kurumu; Ulusal Ambulans Hizmetleri ile Evde Sağlık Hizmetleri Merkezini de yönetmektedir.

Hamad Sağlık Kurumu tarafından sunulan hizmetler;

- Aşılama, bağışıklama ve karantina hizmetleri
- Bulaşıcı hastalıkların kontrolü
- Ambulans, acil tıp, yanık travması
- Rehabilitasyon hizmetleri (fiziksel, konuşma ve ergoterapi de dâhil)
- Ortopedi
- Solunum terapisi
- Kardiyoloji ve kardiyak cerrahi
- Pediyatri
- Üreme sağlığı klinikleri (Jinekoloji, fertilitte, hormon replasman tedavisi,
- Tekrarlayıcı gebelik kayıpları ve danışmanlık dâhil)
- Meme kanseri taramaları
- Doğum
- Diyabet kliniği
- Dermatoloji
- Diş sağlığı
- Plastik cerrahi
- Geriatri ve uzun süreli kronik hastalık bakımı
- Hematoloji ve onkoloji
- Ruh sağlığı kuruluşları
- Evde bakım

Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri Kurumu (Primary Health Care Corporation- PHCC); Katar Devleti 1954 yılında klinikler vasıtası ile birinci basamak sağlık hizmetlerini sistemini kurmaya başlamıştır. 1978 yılında ise Sağlık Bakanlığı tarafından ülkenin farklı bölgesindeki 9 sağlık merkezinin sunacağı temel ve yaşamsal sağlık ve tıbbi (koruyucu ve tedavi edici) hizmetlerin sunumu ayrıntılı bir şema ile Bakanlar Konseyine iletilmiştir.

Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri Kurumu birinci basamak sağlık hizmetlerinin ülkedeki sağlık sisteminin temelini oluşturmasına vurgu yapan Ulusal Sağlık Stratejisinde de yer alan hedeflere ulaşmak üzere, Emir'in talimatları doğrultusunda 2012 yılında kurulmuştur. Kurum kendi bağımsız bütçesi olan bağımsız bir kuruluştur.

Kurum 13'ü Doha'da olmak üzere, kuzey, merkez ve batı olmak üzere ülke genelinde üç bölgede dağıtılan birçok sağlık merkezi vasıtası ile hizmet vermektedir. Sağlık merkezleri nüfus yoğunluğu ve ihtiyaç duyulan hizmetlere göre konuşlandırılmıştır.

Sağlık merkezleri tarafından sunulan hizmetler;

- Toplum sağlığının korunması
- Hastalıklardan korunma
- Hastalıkların tanı ve tedavisi
- Yenidoğan döneminden yaşlılık dönemine kadar, çocuklar, erişkinleri evli, çiftler ve annelere, hasta ve hasta yakınlarına uzun süreli ve sürekli destek sağlanması
- Katar'daki birinci basamak sağlık merkezleri ülkenin bölgelerine göre, kuzey, merkez ve batı olmak üzere aşağıda yer almaktadır:
- Kuzey Bölgesi (Madinat Khalifa, Umm Salal, Al Khor, Al Shamal, Al Kaaban, Al Gharafa, Al Ghuwariya, Al Daayen)
- Merkez (Havaalanı, Muntazah, Umm Ghuwalina, Omar Bin Khattab, Batı Sahili, Al Wakrah)
- Batı Bölgesi (Abu Bakr Al Sidiq, Al Rayyan, Al Wafideen, Al Wafideen (Yeni Mamoura), Al Jumiliya, Al Shahania, Mesaimmer (Abu Hamour), Al Karaana, Abu Nakhla)

Özel Hastaneler: Katar'da çok sayıda özel hastane/klinik açılmıştır ancak oldukça katı ulusal standartlara uygun hizmet vermektedirler. Ancak Sağlık Kartı ile ücretsiz olarak sunulan birinci basamak sağlık hizmetlerine karşılık bu özel hastane/kliniklerin harcamaları özel bir anlaşmaları bulunmaması halinde Sağlık Kartı tarafından karşılanmamaktadır. Yüksek standarttaki, kısa bekleme süresi ve İngilizce konuşan hekimler ile genel pratisyenlik hizmeti sunan birçok küçük ölçekli özel poliklinik ise özel sağlık harcamaları ile hizmet vermektedir.

Sosyal Sağlık Sigortası kapsamında hizmet vermekte olan özel hastaneler şunlardır:

- Al Ahli Hastanesi
- Al Emadi Hastanesi
- Doha Kliniği
- Sidra Hastanesi
- Aspetar Hastanesi (Spor yaralanmaları ve tedavisinde uzman)

Katar'da Sağlık Hizmet Sunumu

Katar'da Sağlık Hizmetleri yapılanması birinci basamak, ikinci basamak ve üçüncü basamak olarak yapılmıştır.

- Birinci basamak sağlık hizmetleri; temel önleyici ve tedavi edici hizmetler olarak belirlenen, sayısı 24 adet olan birinci basamak sağlık merkezlerinde sunulmaktadır.
- İkinci basamak sağlık hizmetleri; birinci basamaktan sevk edilen kişilere sunulan ve uzmanlık gerektiren hizmetler olarak değerlendirilmekte ve bazı merkezlerin bünyesindeki uzmanlaşmış klinikler olarak tanımlanmaktadır.
- Üçüncü basamak sağlık hizmetleri ise uzman eğitim hastaneleri tarafından sunulmakta ve uzmanlaşmış kliniklerden Hamad Sağlık Kurumuna sevk edilen hastalara sunulan hizmeti kapsamaktadır.

Katar'da Sağlık Eğitimi

Akademik Sağlık Sistemi (Academic Health System-AHS); 2011 yılında Hamad Sağlık Kurumu (Hamad Medical Corporation-HMC) ve Katar Weill Cornell Tıp Fakültesi (Weill Cornell Medical College in Qatar-WCMC-Q) ortaklığı ile yüksek kaliteli sağlık hizmeti sunumu, akademik mükemmeliyet ile öncü araştırmalar yürütmek üzere kurulmuş olan bir girişimdir. Sistem ülkedeki sağlık enstitüleri ve sağlık merkezlerinin, ayrıca eğitim ve araştırma alanındaki diğer aktörlerin birlikte çalışmasını öngörmektedir.

Akademik Sağlık Sistemine bir anlaşma ile dâhil olan paydaşlar:

- Katar Weill Cornell Tıp Fakültesi (WCMC-Q)
- Calgary Katar Üniversitesi (UCQ)
- Birinci Basamaka Sağlık Hizmetleri (PHC)
- Katar Üniversitesi (QU)
- Sidra Tıp ve Araştırma Merkezi
- Katar Kuzey Atlantik Koleji (CNAQ)

Hamad Sağlık Kurumu bünyesindeki Sağlık Eğitimi Bölümü (Medical Education Department); kurum bünyesindeki kliniklerde tıp öğrencileri ve çeşitli dallardaki uzmanlık öğrencilerine, ayrıca sürekli eğitim şeklinde hekimlere klinik eğitim olanağını sunmakta, ayrıca HMC hekimlerinin Avrupa, Kuzey Amerika ve Asya'da ileri eğitim almaları konusunda da desteklemektedir.

Katar Weill Cornell Tıp Fakültesi; 2001 yılında Amerika'daki standartlara uygun olarak kurulmuştur. 2 yıl tıp hazırlık dersleri ve 4 yıl tıp programı ile eğitimin sonunda Cornell Üniversitesi tıp doktorluğu derecesi ile verilmektedir. Ayrıca öğrenciler, Katar Ortopedi ve Spor Hekimliği Hastanesinde hizmet vererek tecrübe kazanma şansına da sahip olabilmektedirler.

Sağlık Finansmanı:

Katar'da sağlık finansmanı dört başlık altında incelenebilir.

- Ulusal Sağlık Sigorta Kurumu (National Health Insurance Company-NHIC): Yüksek Sağlık

Kurulu Emir'in talimatı doğrultusunda ve Katar 2030 Vizyonu çerçevesinde, Katar toplumu için zorunlu olan temel teminat paketini içeren, Sosyal Sağlık Sigortası Uygulaması alt yapısını oluşturmakla da görevlendirilmiş, çalışmalar neticesinde 2013 yılında Ulusal Sağlık Sigortası Kurumu (National Health Insurance Company-NHIC) kurulmuştur.

Sosyal Sağlık Sigortası işleyişini (Social Health Insurance-SHI) uygulayan ve yöneten ticari varlık olarak kurulan Ulusal Sağlık Sigorta Kurumunun tamamı Katar Devletine aittir. Bir denetim kurulu tarafından idare edilmekte, İcra Kurulu Başkan Vekili başkanlığındaki bir üst yönetim ekibi tarafından yönetilmektedir. Denetim kurulu Halk Sağlığı Bakanının başkanlığında, ekonomi ve maliye, çalışma, işçileri bakanlıkları ve merkez belediye konseyi temsilcileri ile özel sektörden iki katılımcı ile 6 kişiden oluşmaktadır.

- Sosyal Sağlık Sigortası Programı "Seha" (Social Health Insurance Scheme-SHIS): Sosyal Sağlık Sigortası Programı, Katar'da, Ulusal Sağlık Stratejisi ve Katar Ulusal Vizyonunun anahtar öğelerinden de birisi olarak, tüm ülkeye yönelik ve üyelerine kamu ve özel sektör sağlık hizmeti sunucuları arasında seçim yapma seçeneğini sunmakta olan evrensel sağlık sigortası sistemidir. Seha sistemi, Katar Ulusal Kimlik Kartı (Qatari National ID card-QID) sistemi ile çalışır ve tüm Katar vatandaşları otomatik olarak Seha'ya kayıt olurlar.

Programın; 12 yaş ve üzerindeki Katarlı kadınların jinekoloji, doğum, annelik ve bununla ilişkili kadın sağlığı konularındaki sağlık koşullarını kapsayan birinci safhası Temmuz 2013'te yürürlüğe girmiştir. Tüm Katar vatandaşlarının temel sağlık ihtiyaçlarını geniş kapsamlı sigorta ile karşılayan ikinci safha ise Nisan 2014'te yürürlüğe girmiştir.

- Sağlık Kartı (Health Card): Devlete ait ve Hamad Sağlık Kurumuna bağlı hastane ve birinci basamak sağlık merkezleri gibi sağlık kuruluşlarından hizmet alabilmek için Katar Devleti tarafından 100 Riyal karşılığında verilen bir Sağlık Kartı ibraz etmek gerekmektedir. Sağlık Kartı; Katar vatandaşlarının başvurusu üzerine, Katar'da yaşayan diğer ülke vatandaşlarının ise başvuru öncesinde bir oturma izni edinmiş olmaları koşulu ile kişilere sağlanmakta ve her sene yenilenmesi gerekmektedir.

Sağlık kartı sahibi olmak zorunlu olmamakla beraber acil sağlık hizmetlerinden ücretsiz olarak, acil olmayan durumlarda ise sağlık hizmetlerinden indirimli olarak faydalanabilmek, ancak bu kart ile mümkündür. Sağlık kartı ibraz edemeyenler ziyaretçi olarak kabul edilir ve ücret ödemek durumundadırlar. Sağlık Kartı ayrıca reçete edilen ilaçların devlete ait eczanelerden indirimli olarak alınmasına da olanak sağlar.

- Özel Sigorta: Yerli veya yabancı uyruklu bireyler için piyasa koşullarına göre geliştirilmiş değişik kapsamda hizmet taahhüdünde olan sağlık poliçeleri özel sigortalar tarafından sunulmaktadır.

Eczaneler:

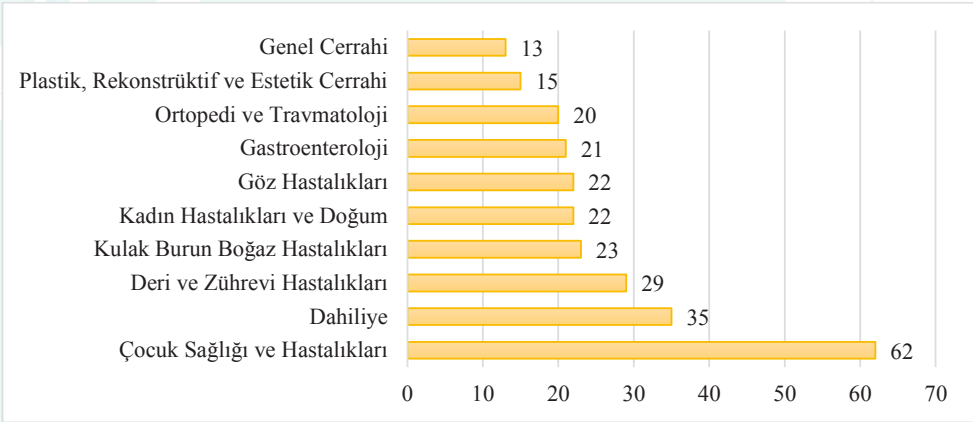
Doha'nın her yerinde, birçoğu 24 saat ve hatta eve teslimat hizmeti veren eczaneler bulunmaktadır. Bütün ilaçlar için reçete gerekmezken, birçok ülkede rutin olarak kullanılabilen kodein içeren preparatlar ve bazı antidepresanların Katar'da satışı yasaktır. Sağlık kartı sahipleri reçetelerini devlete ait eczanelerden indirimli olarak temin edebilmektedirler.

Sonuç

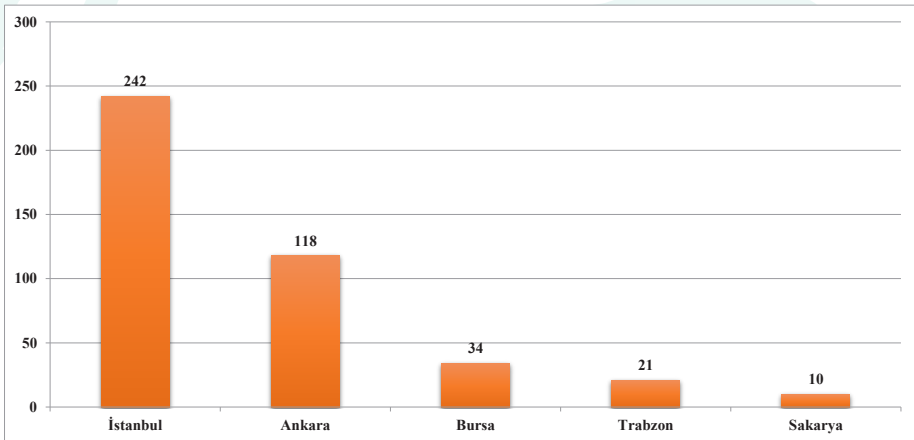
Katar'da yaşayan kişiler, devlete ait olmayan, ülkedeki sayıları oldukça fazla olan yüksek kaliteli özel klinik ve sağlık kuruluşlarından sağlık hizmeti almayı tercih etmeleri durumunda, özel sağlık sigortası edinebilirler. Birçok şirket çalışanlarına sigorta imkânı da sunmaktadır.

Katar son yıllarda birçok alanda ön plana çıkabilmeyi başarmış bir Körfez ülkesi konumundadır. Ülkedeki ekonomik kalkınma birçok insanı seyahat etmeye yönlendirmiştir. Birçok Katarlı da bu seyahatlerini sağlık turizmi kapsamında yapmaya başlamış ve özellikle termal tesislere ve fizik tedavi rehabilitasyon hizmetlerine ilgi göstermektedirler. Ülkemiz hem termal kaynakları hem de hastane veya termal sağlık tesislerinde gerçekleştirilen tedavi uygulamalarıyla bu talebi karşılayacak donanım ve insan gücüne sahiptir.

2014 yılında Katar'dan toplam 447 uluslararası hasta sağlık hizmeti almak için ülkemize gelmişlerdir. Bunların 277'si sağlık turizmi kapsamında ülkemizdeki hastanelerde tedavi olmak için gelirlerken, 170'i turistin sağlığı kapsamında ülkemizde sağlık hizmeti almışlardır. Katar'dan ülkemize gelen uluslararası hastalar en fazla Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları branşında sağlık hizmeti almışlardır. Bu branştan sonra bu hastaların en fazla sağlık hizmeti aldıkları branşlar, Dahiliye ve Deri ve Zührevi Hastalıkları branşlarıdır. Katarlı uluslararası hastaların ülkemizde sağlık hizmeti almak için en fazla tercih ettikleri iller ise İstanbul, Ankara ve Bursa'dır. Bu hastaların 2014 yılında ülkemizi en fazla tercih ettikleri aylar ise Ağustos, Ekim ve Eylül ayları olmuştur. 2014 yılında ülkemize Katar'dan gelecek sağlık hizmeti alan uluslararası hastaların dağılımlarına ilişkin grafikler aşağıdaki gibidir:

Grafik 1: 2014 Yılında Katarlı Uluslararası Hastaların En Fazla Sağlık Hizmeti Aldıkları İlk 10 Branş

Grafik 2: 2014 Yılında Katarlı Uluslararası Hastaların En Fazla Sağlık Hizmeti Aldıkları İlk 5 Şehir